

SZÁNTÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRA

A kiadóhivatalban átvéve.
Egyes évre 16 k.
Negyedévre 4 k.
Helyben hához hordva.
Egyes évre 20 k.
Negyedévre 5 k.
Védőpecs postán szállítva.
Egyes évre 24 k.
Negyedévre 6 k.
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétvége és ünnep után napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 6.
A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére vagy megőrzésére nem vállalozik.
Előfizetéseket és hirdetéseket a kiadóhivatalhoz intézendők.

XXII. évfolyam 284. szám.

Nagyvárad

Szerda, 1916 december 13.

A béketárgyalások megkezdésére ajánlatot tettünk.

Budapest, december 12. (Saját tudósítónk távirata.) Kormányunk hivatalos kommunikéban közli:

A háborút védelmi célból kezdtük és tőle létünk biztosítását vártuk. Rámutatva elért sikereinkre, a semlegesek útján az ellenséges hatalmaknak ajánlatot tettünk a béketárgyalások megkezdésére.

A kormány jegyzéke a béketárgyalásokról.

A pápát kértük fel békeközvetítőnek.

Bécs, december 12. Hivatalosan jelentik: Amidőn 1914 nyarán Ausztria Magyarország türelmessége a tervszerűen folytatott, állandóan élesbedő kibívásokkal, fenyegetésekkel szemben kifogyott s a monarchia csaknem 50 évig megszakítás nélkül való békés korszak után kénytelen volt fegyverhez nyulni,

sem támadó szándék, sem hódító tervek nem vezettek, hanem kizárólag az önvédelem fájdalmas parancsa.

A monarchiának ezzel a háborúval az volt a főcélja, hogy javait megvédje a jövőre nézve minden hasonló alattomos ellenséges szövetséddel szemben.

Kipróbált szövetségeseinkkel hűséges fegyverbarátságban Ausztria Magyarország hadserege és flottája harcra, vérszóra, de folytonosan győzelmesen előrenyomulva, nagyszerű eredményeket ért el: ellenségeinknek szándékát meggyűlölt. A központi hatalmak nemesek a győzelmek beláthatatlan sorait érték el, hanem nemrégiben érezték utolsó áru' ellenségükkel is, hogy megérthetetlen népeiknek ellenálló akarata nem rendült meg.

Ellenségeink nem remélhetik, hogy a hatalmas szövetségeket legyőzzék és megsemmisítsék, az ántánt hadicéljai a jövőben is teljesen elérhetetlenek maradnak, ezért az ellenségre nézve teljesen haszontalan a háború folytatása.

A központi hatalmaknak ellenben megvannak céljaik a hosszú idő óta tervezett, előkészített támadással szemben: megvédése javaiknak, területük érintetlenségének, továbbá biztos kezesség szerzése a létét fenyegető hasonló támadással szemben, a békés fejlődés biztosítása és a nyert előnyök által biztosított terület megtartása.

A gyilkos háború folytatása, amelyben az ellenség még sokat pusztíthat, a sorsot azonban a központi hatalmak elhatározása után nem másíthatja meg, azért egyre céltalabbnak mutatkozik. Az emberéletben, javakban való pusztítás, mint semmiféle szükségességtől sem igazolt embertelenség, **bűn a civilizáció ellen.**

A meggyőződés és a reményesség, hogy hasonló belátás az ellenség táborában is utat tör magának, megértették a bécsi kormánynál, a szövetséges hatalmak kormányával egyetértésben a gondolatot, hogy nyílt és loyális kísérletet tegyenek az ellenséges államoknál a béke útját egyengető eszmecserére nézve.

Evégből

Ausztria-Magyarország Németország, Törökország és Bulgária kormányai a fővárosukban levő

és ellenséges államok képviselőivel is megbízott diplomáciai képviselőkhez egyenlő szövegű jegyzéket intéztek, amelyben kifejtik hajlandóságukat, hogy béketárgyalásokat kezdjenek az ellenséggel és kérésüket fejezik ki, hogy e nyilatkozatot kormányuk útján az ellenséggel közöljék.

Egyid-jűleg külön jegyzékben tudomására juttatták szándékukat a Szentszékeknek s a pápa hatásos érdeklődését kérték a békeajánlat részére, végül pedig közölték ajánlatukat a többi semleges államnak a négy fővárosban levő képviselőjével kormányaik értesítése végett.

Ausztria Magyarország és szövetségesei e lépéssel újabb határozott bizonyítékát adták békeszeretetüknek, most az ellenség dolga, hogy felfogásáról az egész világ előtt tanúságot tegyen. A központi hatalmakat azonban, bármi legyen is ajánlatuk eredménye, a rájuk kényszerített háború folytatásáért, saját népeinek ítélőszéke előtt nem terhet felelősség.

A központi hatalmak jegyzéke a béketárgyalásokról.

Budapest, december 12. Hivatalosan jelentik:

Ausztria-Magyarország, Németország, Bulgária és Törökország ma átnyújtott azonos jegyzékének szövegritenti tartalmát a minisztereinknek sajtóosztálya a következőkben közli lapunkkal:

A világ nagy részét immár közel két és fél éve dölja a legrettenetesebb háború, amelyet valaha ismert a történelem. Ez a katasztrófa, amelyet a közös ezer eszten-

dős civilizáció köteléke sem volt képes feltartóztatni, az emberiség legértékesebb javait támadja meg: rombadöntéssel fanyegeti azt a szellemi és anyagi haladást, amely a XX. század hajnalán Európának büszkesége volt.

Ebben a küzdelemben Ausztria-Magyarország és szövetségesei: Németország, Bulgária és Törökország bebizonyították legyőzhetetlen erejüket, számban és hadiszert tekintetében fölülményes ellenfelekkel szemben hatalmas sikereket értek el. Sovaik rendületlenül állanak meg az ellenséges hadak folyton megújuló rohamaival szemben, a Balkánon bekövetkezett legutolsó támadás gyorsan és győzelmesen leveretett.

Ezek az utolsó események igazolják, hogy a háborúnak további folytatása nem törheti meg ellentálló erejüket, ellenkezőleg az egész helyzet további sikerek reményére jogosít.

Létfüknék és szabad nemzeti fejlődésüknek védelmére kellett a négy szövetséges hatalomnak fegyvert ragadnia. Seregeiknek dicsőséges tettei sem változtatták meg küzdelemüknek ezen jellegét, egy percre sem tévesztették szem elől, hogy a többi nemzetek jogainak tisztelete saját jogaikkal és jogos érdekükkel ellentétben

nem áll. Nem akarják szétszúni vagy megsemmisíteni ellenségeiket. Katonai és gazdasági erejük tudatában készek arra, hogy, ha kell, a végsőig folytassák a rájuk erőszakolt küzdelmet, egyszersmind azonban áthatva attól az óhajtól, hogy a további vérontásnak elejét vegyék és véget vessenek a háboru borzalmainak, a négy szövetséges hatalom a béketárgyalások mielőbbi felvételére tesz javaslatot.

Meggyőződésünk szerint azok a javaslatok, amelyeket ezekre a tárgyalásokra magukkal hoznának és amelyek népeik becsületét, létét és fejlődési szabadságát kívánják biztosítani, alkalmas alapot nyújtanának az állandó béke helyreállítására.

Ha a békének és engesztelődésnek ezen ajánlata dacára tovább folynék a küzdelem, a szövetséges négy hatalom elvan tökélyre, hogy azt győzedelmes befejezésig fogja folytatni, a felelősséget azonban az emberiség és a történet előtt ünnepélyesen elhárítják magukról.

A cs. és kir. kormányának van szerencséje Excellenciád szives közvetítésével kormányát tisztelettel felkérni, hogy ezt a közlést kormányának tudomására hozni méltóztatassék.

A békeajánlat királyunk hadsereparancsában.

Ücsászári és királyi Apostoli Felsége a következő hadsereg- és hajóhadparancsot méltóztatott a legkegyelmesebben kiadni:

Isten kegyelméből és segítségével az a vitéség és kiharítás, amelyet hű szövetségeseinkkel egyetemben tanusítottatok, olyan helyzetet teremtett, amelyben végleges győzelmünkhez több kétség nem férhet.

Abban a törekvésben, hogy a nehéz időkben férfiasan kitartott népeknek a béke áldásait visszaszerezzük, Én és fenkölt Szövetségesem kísérletet tettünk a tisztességes béke létrehozására.

Imádkozom a Mindenhatóhoz, vajha áldása kísérné ezt a lépést. De biztos vagyok abban is, hogy ti változhatatlan hősiességgel fogtok tovább is küzdeni, míg a békét meg nem kötjük, vagy míg az ellenséget döntően meg nem veritek.

Bécs, 1916 december 12.

KÁROLY.

Vilmos császár napiparancsa a békeajánlatról.

Vilmos német császár napiparancsa a következő:

Katonák!

Érzetében a győzelemnek, amelyet vitészségekkel kivívottatok, Én és a szövetséges Államok uralkodói az ellenségnek békeajánlatot tettünk. Hogy az ehhez kapcsolódó célt elérjük-e, az még eldöntetlen marad. Isten segítségével az ellenséggel szemben továbbra is ki kell tartanotok és azt meg kell vernetek.

Nagyfőhadiszállás, 1916 december 12-én.

Vilmos I. R.

Tisza István gróf bejelenti a béke-ajánlatot a parlamentben.

A képviselőház délután Szász Károly alelnök elnöklésével ülésezett. Eddig soha nem tapasztalt érdeklődés nyilvánult az ülés iránt. Az ülés terem karzatai zsufolva, a fénycsőben uszó terem gyönyörű képet nyújtott. A főrendek karzatán Czernoch herceg-prímás, a diplomaták karzatán Günther,

Ernő schlewig holsteni herceg volt jelen. Szász Károly alelnök bejelenti a Háznak, hogy ma délelőtt az elnökség a királynál volt a részvételüket fejezték ki a királynak Ferenc József elhunytja alkalmából, amit a király megköszönt. (Nagy mozgás.)

Tisza beszéde.

Feszült figyelem közben felállott Tisza István miniszterelnök és bejelenti, hogy jegyzéket adiak át a semleges államok diplomáciai képviselőinek. Ezután felolvassa a jegyzék szövegét és utána hozzáfűzi:

Semmiféle új álláspont nincs a jegyzékben, ugyanaz volt a szövetségesek álláspontja a háboru alatt, sőt a háboru előtt. Az utóbbi időben felmerült a kérdés: *ki felelős a világháboruért?* Történelmi viszapillantást vet a történetekre s kéri ki az agresszív állam? A francia és orosz állott szemben a hármasszövetséggel: Német, Ausztria-Magyar és Olaszországgal.

Mindaddig az erők eloszlása arányos volt, míg váratlanul Anglia nem csatlakozott a két szövetséghez. Nyilvánvaló volt, hogy Anglia a német nemzet gazdasági fejlődése miatt felvette a harcot. A hogy Franciaország reménye erősödött a ravans kérdésében és hogy Oroszország reménye erősödött a Balkánkérdésben, aszerint borul az európai politikai látóhatár. Nyíltan beszéltek már arról, hogy közeledik az időpont, amikor Németországgal leszámolhatnak.

Ugyanolyan helyzetben ért bennünket ama példátlan provokáció, amely fegyverragadni készített. El voltunk határozva, de hogy agresszív szándékaink nem voltak, legjobban bizonyítja a japán-csoz háboru, amikor Oroszország is volt kötve és nekünk könnyű lett volna agresszív szándékainkat megvalósítani.

Békére készen voltunk mindig, de hogy ilyen ünnepies módon nem tettünk ajánlatot, azért történt, mert olyan pillanatot vártunk, amikor senki sem nem juthat eszébe bennünket gyöngeszéggel vádolni. Ellenségeink nyári offenzívája végét járja anélkül, hogy kisebb taktikai előnyöktől eltekintve nagyobb eredményt elért volna. Románia mint végső ütőkártya szerepelt játékokban, hogy milyen eredménnyel, arról felesleges beszélni. Ők maguk mondták, hogy Románia támadása közelebb hozta az eredményt a mi javunkra, mint az ő javukra. Ellenségeink első reménye tehát megsemmisült, offenzívájuk olyan rettenetes emberáldozatot kívánt, amely nem áll arányban esakély sikerükkel. Második reményük volt a kiéheztetés, ennek halálát is meghozta a román hadjárat. A szövetségesekre nézve most elérkezett a pillanat, hogy megtegyék a lépést a békeajánlatra. Meg is tettük.

És most ellenségeinken van a sor, hogy folytatják a harcot?

Halálba küldhetik a népek millióit, de az eredmény minden reménye nélkül és lelkükre hárul minden felelősség, ha folytatják a háborut. Mi megálljuk helyünket és kitartani fogunk, hogy győzelmesen befejezzük a háborut. De ez esetben is abban a nyugodt óatudatban leszünk hogy mi megtettük köteletségünket. (Általános tetszés és éljenzés.)

Az ellenzék üdvözli a kormányt.

Apponyi Albert: A magyar közvélemény osztatlan helyesléssel kíséri a békeajánlatot. Feleletet akkor mond, ha a békeajánlat tartalmát körülményesen megismeri.

Már előre is helyesli, ha megfelel a tendenciáknak, hogy nem ad fel a békesajánlat semmit abból, amihez ragaszkodnunk kell defenzív céljainkért, nemzeti életünk, monarchiánk és szövetségeseink biztonságának feltételei szempontjából, másfelől oly feltételeket nem köti ki, amelyek ellentétben volnának az őszinte és loyális békeszándékokkal. Az időpontot is helyesnek találja, a kormányt támogatni fogja törekvésében.

Andrássy Gyula gróf a kormány mai elhatározását szíve egész melegével üdvözi, üdvös, nagyon okos cselekedetnek tartja. Kérdés, miképen fogadták ellenségeink? Bizik benne, hogy ott is felülkerelkedik az emberszeretet.

Károlyi Mihálynak csak egy szava van érzelmei kifejezésére, az, hogy végre megtörtént amit mindenki, de különösen pártja régóta sürgetett.

Novák János szintén örömmel üdvözi a nép nevében a békesajánlatot.

Rakovszky István szerencsés auspiciumnak tartja, hogy a miniszterelnök a koronázás küszöbén megörvendeztette a nemzetet a békesajánlattal. Dícsőni a királyt, akinek személyéhez fűződik a békesajánlat.

Tárgyalni fognak és fegyverszünet lesz.

Budapest, december 12. (Saját tudósítónktól.) Bécsen át Hágából jelentik: A semleges államok diplomáciai köreiből megvan-e győződve, hogy a központi hatalmak békejegyüket az antant államok annyira diszkutabilisnek fogják tartani, hogy nem térhetnek ki a fegyverszünet ajánlása elől.

IV. Károly király Budapestre érkezett.

Fogadta a kormányt. — Az országgyűlés hódolata.

Budapest, december 12. (Saját tudósítónktól.) A király reggel hét órakor érkezett a nyugati pályaudvarra, ahol Bárczy István polgármester és Boda Dezső főkapitány fogadták. A király az udvari vonat negyedik kocsijából kiszállott.

Leszállás után Tolnay Kornélt megköszöntötték a érdeklődött rá a hercegalmi vasúti katasztrófa részleteiről. Ezután Bárczy István polgármestert szólította meg és megköszönte Bárczynak a főváros nevében kifejezett hódolatát. Kezet fogott Bodával, Bárczyval, Tolnayval, majd autóra szállott a várba hajtattott. A belső várudvarra érkezéskor a termekben felgyuladtak az összes villanylámpák.

Reggel félnyolc órakor Tisza István megjelent a királynál kihallgatáson. Tisza István hosszú ideig maradt az uralkodónál. Később Balogh Jenő igazságügyminisztert fogadta a király. Fél tízkor a kormány tagjai együttesen megjelentek az uralkodónál, valamennyi nemzeti gyásruhában, Hazai honvédelmi miniszter kivételével, aki vezér ezredesi egyenruhában jelent meg. A kihallgatás félóra hosszát tartott.

Ezután a főrendiház elnökségét fogadta az uralkodó. Jósika Samu báró elnök a főrendiház részvétét tolmácsolta Ferencz József elhunyt alkalmából az uralkodó előtt, aki megköszönte a részvét nyilvánítást, kérte

Elnök jelenti, hogy határozathozatalnak helye nincs.

Felolvasatja az interpellációs könyvet. Holnapra napirendre tűzte ki az indemnitást.

A hír hatása Nagyváradon.

A kora délutáni órákban érkezett meg budapesti tudósítónk távirata arról, hogy ajánlatunk a világ közvéleménye elé jutott a béketárgyalások megkezdéséről.

A pattanásig feszült békevágynak e villamos szikrája örömmel telítette el a közönséget, mely a német kancellár és Tisza előre jelzett beszédéből döntő fordulatú eseményt várt. Csakugyan, a világháború kitörése óta nem volt nagyobb esemény, mint e kettő: a háború megüzenése s most a béketárgyalások megindítására a győztes központi hatalmak engesztelékeny, békés hangú ajánlata. Ezért örömmel ádunk tudtára örvendő előfizetőinknek, kik kérdésközltek, a nagy eseményt s kifejeztük reményünket, hogy amely nemzet most nem akarja a béketárgyalást megkezdeni, az megérett arra, hogy a nemzetek közösségéből kiirtassék.

Benedek Sándor másodeelnök, valamint Thuróczy Vilmos, a legfőbb állami számszék elnöke járultak külön-külön a király elé.

Féltizenegy órakor fogadta a király Budapest székesfőváros küldöttségét. Bárczy István polgármester üdvözlő beszédének befejeztével üdvözlő feliratot nyújtott át a királynak. Beszédét „Éljen a király!” kiáltással fejezte be, amit a küldöttség tagjai hársányan viszonzottak.

A király válaszolva az üdvözlésre, kijelentette:

— A bizalmat én is, mint elődöm, a nemzet törhetetlen erélyébe vetem, melynek segítségével sikerülni fog a diadalmas békét kivivnunk, utána pedig a nemzetre és a fővárosra minden téren váró fényes megújodást biztosítanunk. Isten áldását kérem Budapest fejlődésére, lakossága boldogulására.

A küldöttség a király választát zajos éljenzéssel fogadta. A bizottsági tagok közül a polgármester elsőnek Márkus Miksát, a Budapesti Ujságíró Egyesület elnökét mutatta be, akitől a király, miközben kezet nyújtott, azt kérdezte:

— Az ujságíróknak most sok dolguk van?

Igenlő válasz után Márkus megkérdezte a királytól:

— Felséges uram, boldog volnék, ha Felséged legmagasabb engedelmével megmondhatnám ujságíró társaimnak, hogy a magyar király meg van elégedve munkájokkal.

A király ezt válaszolta:

— Mondja meg az ujságíróknak.

A király délben félegy órakor átment Széchényi Gyula gróf Uri utcai palotájába. Tíz percig időzött az exminiszternél, azután ismét gyalog visszatért a várba. A király délután együttes kihallgatáson fogadta Ghillány minisztert, Kürthy Lajos bárót.

Pontban félnégykor elindult a király kíséretével a nyugati pályaudvarhoz. Az utvonalon mindenütt nagy közönség várta, amely lelkesen éljenezte. Fogadására megjelentek: Bárczy, Boda és Tolnay. A király a polgármesternek kijelentette:

— Nagyon jól esett nekem, hogy bár nem volt hivatalos fogadtatás, mégis olyan nagyszámu közönség gyűlt egybe és engem szívélyes üdvözlésben részesítettek. Nem sokára ezután az uralkodó beszállt a vonatba, amely pontban négy órakor a pályaudvaron jelenlevők tisztelgése közben elindult.

A király elutazása.

Bécsből jelentik: A király este 8 óra 30 perckor Budapestre visszaérkezett.

* **A Kath. Növédő Egyesület felhívása.** Erdélyben óriási a szükség az üzletek kifosztása miatt. A missziónévrek kurdélyt beutazták és személyes tapasztalataik bizonyítják, hogy a közönséges házi eszközökben (konyhadény, evőeszközök és asztalneműk) a legnagyobb nélkülözéseket szenvedik, a beszerzésük nagyon nehéz vagy nem lehetséges. Szánjuk meg a szegényeket, nézzünk körül a házban, nem tudnánk-e találni, amivel segíthetnők rajtuk. Aki teheti, küldje be a Kath. Növédő Hivatalba (Teleky-utca 13), amely a Szociális Missziótársulat által mindent a rendeltési helyére juttat. A Kath. Növédő Egyesület elnöksége.

Józsikát, hogy köszönetét hozza a főrendiház tudomására.

Tízkor megjelent a királynál a képviselőház elnöksége a betegesen fekvő Beöthy Pál kivételével, Szász Károly alelnök intézett a királyhoz üdvözlő beszédet:

„Mély hódolattal biztosítani kívánjuk Felségedet — mondotta — hogy Magyarország büszke népe szívébe zárta, kegyetlennel örizi néhai jószágos királyának, Ferencz Józsefnek dicső nevét, emlékezetét. És amidőn ünnepelesen üdvözljük Felségedet, ez alkalommal kifejezem a képviselőház elnökségének törhetetlen hűségét, legmélyebb hódolatát Felségedet és az uralkodó ház iránt.”

A trónörökösöt magyar szellemben nevelik.

A regnikoláris bizottság mai ülésén a miniszterelnök a következőket mondotta:

— Királyunk határozott kívánsága, hogy az évről egy részét egész udvartartásával Budapesten töltsse, továbbá, hogy a trónörökösöt abban a szellemben nevelje, ahogy az a magyar nemzetnek kedves.

A király hisz a nemzet megújulásában.

A képviselőház elnökségének fogadása után Günther Antal, a Kuria elnöke, Wlassics Gyula, a közigazgatási bíróság elnöke,

Mit tárgyal a város?

A közgyűlés tárgysorozata.

Nagyvárad város törvényhatósága holnap, csütörtökön délután tartja közgyűlését.

A tárgysorozatba néhány érdekesebb ügy is van felvéve.

Bemutatja a tanács a belügyminiszter leiratát a költségvetés jóváhagyásának megtagadásáról.

A tanács előterjeszti a városi tisztviselők családi pótlékának kérdését, valamint a pezsgő illetékére vonatkozó javaslatot és a rendőrfelügyeleti díjak felemeléséről szóló szabályrendelet módosítást.

Ez alkalommal határoz a törvényhatóság a honvéd hadapródiskolánál megüresedett alapítványi helyek betöltéséről is.

A tárgysorozat a következő:

1. A város polgármesterének jelentése az előző havi közigazgatás állapotáról.
2. M. kir. belügyminiszter ur leirata az 1916. évi költségvetés tárgyában.
3. M. kir. belügyminiszter ur leirata a városi alkalmazottak családi pótlékáról alkotott szabályrendelet tárgyában.
4. M. kir. belügyminiszter ur leirata az 1914 ik év IV. negyedében szükségessé vált póthitel engedélyezésére vonatkozólag.
5. M. kir. honvédelmi miniszter ur leirata a nagyvárad honvéd hadapródiskola alapítványi helyeire történt felvétele tárgyában.
6. Debrecen város közönségének felirata a sacharin forgalmi korlátozásának megszüntetése tárgyában.
7. Az orsz. magyar gazdasági egyesület emlékirata a mezőgazdasági üzem viteléhez szükséges cikkek határár szabása tárgyában.
8. A tanács, mint állandó választmány, a pezsgő után fizetendő illeték szabályrendeletet tárgyalás s elfogadás végett beterjeszti.
9. Ugyanannak javaslata a rendőrfelügyeleti díjra vonatkozó szabályrendelet módosítása tárgyában.
10. Ugyanannak előterjesztése az 1917. évi költségvetés megállapításáig bevételek beszédbetételeire és a szükségleteknek az 1916. évi összegek arányában leendő kielégíthetőségre felhatalmazás megadása tárgyában.
11. Ugyanannak javaslata a városi közéletmezés céljaira 1.000.000 korona folyószámla kölcsönnek felvétele tárgyában.
12. Ugyanannak javaslata a jövedelemmel nem bíró családtagok után családipótléknak folyósítása és a 3 nál több gyermekkel bíró városi alkalmazottak részére folyósítandó családi pótlék engedélyezése tárgyában.
13. Ugyanannak javaslata a kéményseprő mesterek által kért 25 százalékos átmenetleges ügyében.
14. Ugyanannak javaslata Vidor Manó részvénytársaságnak a városi irodaszerek egységárainak 100 százalékkal leendő felemelése iránti kérvénye tárgyában.
15. Ugyanannak javaslata a Femi-nisták egyesületének anya és csecsemő védelmi gondozási célokra pénzbeli támogatás iránti kérelme tárgyában.
16. Ugyanannak javaslata az Országos Hűségélyző hivatal a katonák karácsonyi ajándékára kért adomány összeg megszavazása ügyében.
17. Ugyanannak jelentése a szakdíjnokok jogviszonyainak rendezése tárgyában.
18. Ugyanannak javaslata Nagyvárad város közigazgatási bizottságban a folyó év végével a választott bizottsági tagok megbízatának lejártá követőztében megüresedett öt bizottsági tagsági helynek újbóli választás utján leendő betöltése tárgyában.
19. Ugyanannak Wertheimstein Aranka és Sarolta által tett alapítvány alapító oklevelét beterjeszti.
20. Ugyanannak özv. Moskovits Mórné és dr Moskovits Miklós által tett alapítvány alapító oklevelét beterjeszti.
21. Ugyanannak javaslata Balogh Dóme thb. tag által a Leitner Lajos elhalálózása folytán gyakorolt kéményseprői jog megszüntetése iránt beadott indítványra vonatkozólag.
22. Tanács dr Medvigy Gábor indítványát a nem szo-

ros értelemben vett közigazgatási alkalmazottak háborus segélyének kiutalása tárgyában javaslata kaposáa beterjeszti.

23. Ugyanaz Darvassy Lajossal az ipariskolai helyiség bérletére kötött szerződést elfogadás végett beterjeszti.

24. Ugyanannak Vicsay testvérekkel a „Három Rózsa” bérletére kötött szerződést elfogadás végett beterjeszti.

25. Ugyanannak javaslata Benedik Anna községi kötelékbe leendő felvétel iránti kérelme tárgyában.

26-30. Fizetési előlegek.

31. Lakos Lajos levéltárnok újabb 4 heti, Szeged Lajos irodatiszt 3 havi szabadságidő engedélyezése iránti kérelme.

A Katholikus Növédő Egyesület szociális estéi.

Schlachta Margit és Rónai Paula előadásai.

A Szociális Missziótársulatnak van egy értékes és érdekes alkotása a budapesti Gizella téren: a szociális iskola. Ebben országos nevű tanárok tartanak előadásokat s a célja, hogy a társadalmi működésnek irányt adjanak, a szükséges anyagot gyűjtés, a társadalmi intézményeket bemutatás és a hallgatókat megtanítsák arra, hogy a társadalmi működés nem jelent tisztán kedvtelést, hanem annak is meg van a maga helyes útja, törvénye, módszere.

Nagyon érdekes itt egy előadást megfigyelni: páratlanul választékos hölgy közönség, akik oly nagy számban jelentkeztek, hogy a résztvevők számát meg kellett állapítani.

Itt előadást hallgatnak a vallástamból, az erkölcsneveléstamból, gyakorlati jogi kérdésekről, a szegényügyről, itt fejlesztik az írói és előadói képességet, vizsgát tesznek s az irány mindig gyakorlati.

Ez az iskola egészséges szociális szellemet áraszt; nagyon ápolja a társadalmi élettel szemben való felelősség tudatát. Egy nagyon fiatal hölgy többször megfordul Nagyváradon, aki Budapesten lakik s ennek a szociális iskolának buzgó hallgatója édes anyjával együtt és a Szociális Missziótársulatnak lelkes barátja.

Nagyváradon rokonsága és ismerősei egyaránt csodálják komoly nézeteit, amelyekkel az életet és a szociális feladatokat tekinti. Ő bizonyára nem lesz kényelemszerető, mindig apprehendáló és szeszélyesen hűtlen kicsinyes műkedvelő a szociális működésben, hanem a közönségsnél sokkal magasabban álló igazi komoly gondolkodású hölgy, aki tudást, hűséget, az adott szó szentségét viszi bele a társadalmi működésbe is. És ezt az egészséges, tiszteletreméltó gondolkodást és munkakedvet a Missziótársulat keltette és ápolta nála.

Schlachta Margit és Rónai Paula nővérek ezeket az erkölcsi értékeket hozzák magukkal. Csak az jöjjön el, aki a komoly gondolatokat szereti.

A múlt évben a közönség tapasztalta, hogy a Szociális Missziótársulat nagyszabású alkotás. A Kath. Növédő Egyesület azon tagjai, akik Budapesten tanfolyamukat, vagy intézményeiket látogatták, a legnagyobb elragadtatással nyilatkoznak mindig úgy az intézményről, mint arról, amit ott láttak és tanultak.

A közönségnek módjában lesz megis-

merkedni a szociális működés egy korszakalkotó intézményével s módjában lesz sokat tanulni. Az előadás csütörtökön 5 kor kezdődik; a pontos megjelenés az előadás erkölcsi sikerét emelni fogja.

Az elnökség kéri a működő hölgyeket, hogy a misszió nővérek fogadására jelenjenek meg az állomáson; ma délután érkeznek Budapestről a személyvonattal.

Nagyvárad küldöttsége a koronázáson.

Nagyvárad föld a koronázási dombban.

A december végén végbemenő koronázásra már erősen folynak az előkészületek.

A belügyminiszter leirata Nagyvárad városához is leérkezett, amelyben tudatja, hogy a koronázáson Nagyvárad városa három taggal képviselheti magát, továbbá az ősi szokáshoz híven, a koronázási dombhoz küldjön fel a város 5 kilónyi földet.

Nagyvárad város polgármestere a miniszteri leirat vétele után azonnal intézkedett.

A várost a koronázáson dr Cziffra Kálmán főispán, Rimler Károly polgármester és dr Medvigy Gábor törvényhatósági tag fogja képviselni. A deputáció természetesen díszmagyarban jelenik meg a nemzet nagy ünnepein.

A koronázó dombhoz szükséges földet már elküldték a városházáról.

Köszeghy József városi főnővér az 5 kiló földet a város négy különböző pontjáról ásatta. És pedig a vár területéről, hol a városalapító Szent László királyt eltemették, s amely különben is nem egy jelentős történelmi esemény színhelye volt, — mintegy kifejezésül Nagyvárad történelmi múltjának. Földet vettek továbbá a Kálvária hegyről, hogy Nagyvárad lakosságának valóságos érzelmét szimbolizáljuk. Ugyancsak földet vettek a koronázási dombhoz a város erősen látkető munkás negyedéről: a gyárak környékéről, hogy ezzel is kifejezésre jusszon a város ipari munkássága. Végül Szilágyi Dzsó volt liberális miniszter és országos hírű jogtulós szülőházaának területéről egészítették ki az 5 kiló földet, a város liberális felfogását akarván ezzel kifejezésre juttatni.

Az 5 kiló földet egy kis ládába zárva küldték fel Budapestre.

Harkányi miniszter a papírák rendezéséről.

Budapesti tudósítónk táviratozza:

A vidéki újságkiadók küldöttsége tegnap délelőtti tisztelettel Harkányi János báró kereskedelmi miniszternél. Nemes Zsigmond képviselő mutatta be a miniszternek a küldöttséget. Sas Ede nagyvárad lapkiadó előadta, hogy a papírák rendkívüli emelkedése a vidéki lapokat valóságos válságos helyzetbe sodorta s a vidéki sajtó nevében kérte a minisztert, lépjen közbe a papírák rendezése és a beszerzés biztosítása érdekében. A miniszter legesivályesebben válaszolt: Elismerlte a vidéki hírlapírás fontosságát; kijelentette, hogy a kérdéssel legmögözobb jóindulattal foglalkozik. A küldöttség a miniszter választát megéljenzte.

Milliók Könyve.

Murray: A püspök kalandja.

Ismeritek Murrayt? Nem? Vagy igen? Ki az a Murray, mi az, mit keres itt nálunk? Még ha valami jeles író volna, valami jó, valami emberséges író, emberi sorok, egyszerű titok-tudója, léleklátó vagy tréfásan tanulságos. De Murray?

Igen, igen ismerjük őt az ujságok hátuló oldalairól, ahol Regényesarnokba fordítanak éhes, törekvő írók és ujságírók névtelenül vagy névvel, de mindenképp silyány fizetéssel.

Fordítanak szegény ujságírók szakmányba, egy regény 50 korona, ha jól fizetnek, 100 korona, jól össze kell vonni, mert ki van számítva, hány ívnek kell lenni a regénynek. Fordítanak s közben kávéval reggeliznek, kávéval vagy teával ebédelnek s a változatosság kedvéért teát vagy kávéval vacsorálnak. Kávémérgezős emberek fordítják az angol írókat, Murrayt és társait s az jó név, hasonlít Murray-ra, ki tudja mondani a legműveltelebb olvasó is.

Murray? Ha Piros Pista neve volna a regény címlapján, akkor még volna közünk hozzá. Akárki, egy magyar, aki magyar nyelvűben élő magyar lelkek küzködéseivel üzné el borított óráinkat. De angolok, angol püspök kalandjai igazán közömbösek előttünk. Magunkat is csak most kezdjük ismerni s mindig, mindig és mindenkor angol, francia, olasz dolgokkal kell foglalkozni lelkünknek is, mikor szent magányosságban önmagára akar eszmélni. Kinek kell ez a sok lila lila, kit érdekel ez a sok sammi történet.

És ez a vállalat a Milliók Könyvének címét vette fel. Így van helyesen: Füzetek, mik milliókat nem érdekelnek.

A Püspökfürdő sétányainak elnevezése.

Derek lábadozó katonáink odakünn a Szent László fürdőben nagyon megszerették a kies helyet, az erdőt és a egyszerű tényezőket. Aggodalommal olvasták azonban a harsány híreket s lelkesedtek minden friss győzelmi hírek.

Hogyan fejezzék ki örömeiket, ezen nem is nagyon kellett törni a fejüket. Ott voltak előttük az erdei utak, a nagy sétány, a kanyargós hegyi ösvények. Alkalmasak arra, hogy a lelkesült lélek örömét s a mai nagy világtörténelmi korszak embereinek emlékeit megörökítsék.

Készítettek tehát szép utjelző táblákat, kezeket, mik előre mutatnak egy-egy ut felé s az erdő térképére könyökölve lelkes utkereszteléshez.

A fősfőnök bizonyára József királyi herceg nevét viseli majd, azután jön Hindenburg utja, Mackensen körút, Falkenhayn-ut, egy-egy sétány Kövess és Arz nevére emlékezteti a sétányt, hősök, vezérek nevei ragyognak majd a lombos fák törzsein.

A Püspökfürdő a világháború tükré lesz. Mindenki, akinek életünket köszönhetjük, a nagyok, az óriások neveivel találkozik a szórakozást kereső, vagy gyógyulni akaró vendég.

A loosztályozás dec. 20-ig tart.

A m. kir. honvédelmi miniszter ur 1916. évi november 20-án kelt 23500-1916. eln. 20-b. számú körrendeletével a folyó évi december hóban az összes loállítási járásokban az 1912. évi LXIX. t. c. alapján ló- és járműösszeírás, ennek megtörténte után pedig 1917. évi március hó 1-től kezdődőleg a hivatalos törvény 11. §-a alapján újabb loosztályozás foganatosítását rendelte el.

Ezen körrendelet folytán felhívatnak mindazok, akiknek birtokában Nagyváradi város területén ló vagy jármű van, hogy folyó évi december hó 10-től december hó 20-ig terjedő 10 napi határidőn belül lovaikat, járműveiket, továbbá a mállásállat felszereléseket a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza, II. em., 33. sz. szoba) jelentésként be.

A bejelentést a katonai ügyosztálynál irogen kiszolgáltatandó bejelentő lapon írásban kell megtenni: írni nem tudók a bejelentést szóval is megtehetik.

A bejelentés kötelezettsége kiterjed:

1. a lovakra vonatkozólag minden lóra, tehát a nyilvántartó lappal már ellátott, de ezideig még be nem hívott lovakra is, továbbá öszvérekre, öszvérszamarakra és szamarokra.

2. A járműveket illetőleg a fogatos járművekre, a bivalyszekerekre, a kordélyokra (két kerékű kocsiakra) egy és két fogatú kutya kordélyokra, továbbá a száncókra, kézi száncókra (ródiókra), és bivalyszáncókra.

Nem kell bejelenteni azokat a lovakat és járműveket:

- amelyek a király és a királyi háztartás udvartartásához tartoznak,
- amelyek a nemzetközi jog értelmében területi kivüliséget élvezők személyes használatára szolgálnak,
- a fegyvereserőkhöz tartozó egyéneknek annyi lovát és járművét, amennyit mozgósításuk tartani kötelesek.
- a esendőrséghez tartozóknak szolgálatuk teljesítésére szükséges lovat,
- az udvari és állami ménes intézeteknek, állami méneseknek, ménes és csikótelepeknek tenyész- és gazdasági lovaikat és járműveit.
- a kincstár tulajdonában levő lovakat és járműveket.

Az osztályozás alkalmával a lovak értékének megállapításánál a mai forgalmi (piaci) loárak fognak alapul venni és valamennyi alkalmasnak osztályozott ló értéke becsülés útján fog megállapítani, szabványos árak tehát miként a múlt évben ezáltal sem fognak megállapítani.

A lovak, szamarak, járművek bejelentésének megtörténte után egész az osztályozás napjáig beálló minden birtokváltozást kötelesek úgy az eladók mint a vevők, illetőleg úgy az átadók mint az átvevők még az osztályozás előtt a városi tanács katonai ügyosztályánál (Városháza II. em. 33. számú szoba) bejelenteni.

Az osztályozáshoz csakis azokat a lovakat nem kell elővezetni amelyek az osztályozás évében 4 éven alul maradnak, tehát azokat a lovakat amelyek negyedik életévüket az 1917. évi december hó 31-ig elérik, a jelen hirdetésben közzétett időben be kell jelenteni és az 1917. évi március hóban megtartandó osztályozásra elő kell vezetni.

Az osztályozásra a már fentebb felsorolt kivételeken kívül az összes lovak tehát az eddigi osztályozások alkalmával nyilvántartó lappal ellátott és eddig még be nem hívott lovak is bejelentendők és az osztályozásra elővezetendők.

A nyilvántartott lovak birtokosaitól a régi nyilvántartó lapok az osztályozás alkalmával be fognak vonatni és amennyiben ezek a lovak a legújabbban elrendelt osztályozás alkalmával ismét alkalmasoknak fog-

nak osztályoztatni, azok az új becsülés adatait tartalmazó új nyilvántartó lappal lesznek ellátva.

Megjegyeztettk, hogy a hadiszolgáltatásokról szóló 1912. évi LXVIII. tc. 10. §-a alapján ideiglenes használatra a hadügyi igazgatás által átvett, ugyancsak az 1914. évi L. tc. 5. §-a alapján közérdekű munkák teljesítésére kirendelt lovak és járművek is bejelentendők s az osztályozáshoz ezen lovak is elővezetendők.

Aki a lovak és járművek bejelentése tekintetében fennálló törvényes rendelkezéseknek nem tesz eleget kihágást követ el és 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetetik.

Nagyváradi, 1916. december 2.

Eleméry Ferenc,
katonai ügyosztály tanácsnok.

A liba is felszállott.

Mennyit keresett egy libáskofa naponta?

Libuska, a hizott, eddig közömbösen nézte, hogy emelkedik az ára még az utolsó kis csirkének is. Libáskofa ezt nem nézhette tovább s ő is felamarkodott. Annyira, hogy a város is észtevette ezt a szokatlan repülést, amit a liba ára elért s makszimálta 30 koronában.

A liba azonban nem állott meg ennél s tovább szállt felfelé. Tegnap 58 koronáért adták és vettek hizott libákat a piacon, sőt, urambocsáss, egy ruca is el merete érni e hallatlan árat.

Ezért az áremelkedésért Katona Ernőné, Turánszky Mártonné, Fazekas Francóné 50-50 koronára ítélte Czeglédy István kihágási bíró.

Most aztán egyéb is kiderült. Az, hogy egy ilyen libaárusítónak naponta a horribilis áremelés mellett 100-200 koronát kellett keresni azért, hogy kiment a vámok elé, ott elfogta a vidékieket, olesón megvette a libákat s becsempészte a városba, ahol közel kétszeres áron adta el.

Liba is volt elég, eladó is a falusiak közt, az árak se voltak drága. S mégis idebenn, mintha ellenségtől körülfázt városban élénk, a liba ára 58-60 korona. Bünt követtek el azok, akik ilyen árt adták érte, maguk és a közönség ellen s bár nem muszáj libahúst enni, de aki ilyen áron evett, megérdemli, hogy drágább legyen neki a büntetéssel.

Harisnya, tricó, keztyű.

Svetterek, kabátok, lélekmeglegítők, gyermek kötött ruházatott, valamint az összes kötöttáru cikkek, legelőnyösebb árakban beszerezhetők, az általánosan elismert szolid és jó áruk-ból hirneves

Hungária Harisnyaáruház
a Sas Passage főbejáratánál.

Kértek cégünket összenemtéveszteni

Tömegrohamokkal támad az orosz.

Keleti harctér. Budapest, dec. 12. (Hivatalos.) Mackensen vezérezredes hadserege. Oláhországban a szövetséges hadsereg Urziceni-Misil vonaláig nyomultak előre Naponta több ezer foglyot szállítunk be.

József főherceg vezérezredes hadseregharcvonala. Az oroszok támadó tevékenysége az Oknától nyugatra és északnyugatra eső határterületen tegnap sem csökkent. Az ellenséget mindenütt visszavertük. Egy tegnap szerzett helyi sikerét ellentámadással kiegyenlítettük. A valeputuni nyeregmagaslaton és ettől északra az ellenség ma a reggeli órákban rendkívül hevesen támadott. A hajnali 1 órakor minden tüzérségi előkészítés nélkül kezdett tömegtámadást 3 órakor és 4 órakor további tömegrohamok követték, amelyeket erős ágyutüz vezetett be. Az orosz hadoszlopok hála gyalogságunk éberségének és tüzérségünk kitünő tűz hatásának, mindannyiszor összeomlottak akadályaink előtt és kiinduló állásukba menekültek vissza.

A Ludova területen és a Smotrecen ellenünk intézett több erős támadás sikertelen maradt.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadseregharcvonala. Nincs különös esemény.

Olasz és délkeleti harctér. A helyzet változatlan. Höfer.

Tüzérségi harc nyugaton.

Berlin, december 12. A nagyfőhadiszállás jelent:

Nyugati harctér.

Rupprecht bajor trónörökös vezértábornagy hadserege. A Somme csatáron a tüzérségnek november óta jelentősen csökkenőbb harci tevékenysége délután átmenetileg újra fokozódott.

A német trónörökös hadserege. A Maas keleti partján és a Mosel közelében erős ágyú és aknevető tűz volt, gyalogsági tevékenység nélkül.

Erősen támad az orosz.

Keleti harctér.

Lipót bajor herceg vezértábornagy hadserege. A Stoehod mentén sikeres járőr vállalkozásokból a beszállított foglyok révén értékes felvilágosítást szereztünk az oroszok erőelosztásáról.

József főherceg vezérezredes harc vonala. Az Erdős Kárpátokban, a Smotrecben, a Baba Ludován, valamint a Mustra menti szakaszon éjjel is megismételt erős támadásokat német és magyar osztrák csapatok teljesen visszavertek. A Trotusul-völgy két oldalán is eredménytelen rohamokkal vetették harcba az oroszok néhány magaslati állás ellen embereiket és löszerkészleteiket.

A Ludovától északra német vadászok egy portyázáson 10 foglyot és fegyvert hoztak vissza. Fultától északra ismét elűztük az oroszokat egy nemrég birtokunkban maradt magaslatról.

Tizezer fogoly 3 nap alatt.

Elfoglaltuk Urziceni és Misilt

Mackensen vezértábornagy hadserege. Harcolva előrehaladtunk az egész harc vonalon Urziceni és Misil birtokunkban van. A hadsereget, különösen a IX. had

sereg, a legutóbbi három nap alatt több mint 10.000 foglyot ejtett, több ágyút és tábort szerzett zsákmányolt.

Macedóniai front.

Az antant csapatok, különösen a szerbek, mindennap elkeseredetten rohanják meg a Cserna két partján fekvő német bolgar állásokat. Itt tegnap is súlyos véres kudarcot vallottak.

Ludendorff, első főszállásmeister.

HIREK

*** Személyi hír.** Lábán Lajos dr. a nagyvárad kir. ítélőtábla elnöke tegnap Budapestről Nagyváradra érkezett.

*** Kravjanszky Mór dr. tábort lelkész Nagyváradon.** A promontrei főgimnázium tanára, Kravjanszky Mór dr. tábort lelkész már a harmadik rendtag a nagyvárad rendházból, aki katonai szolgálatot teljesít, — Nagyváradra érkezett s innen szüleihez hazautazott. Kravjanszky dr. mint tábort lelkész fáradhatatlan működésével kitüntetés érdemelt ki s a tömösi szorosnál kifejtett lelkes tevékenységéért újabb kitüntetésre terjesztették fel. A csapatok élén egy rohamban is részt vett az oláhok ellen. Rövid pihenés után ismét a harctérre megy s folytatja kiváló lelki és vigasztaló működését.

*** Lipót Szalvátor főherceg kitüntetése.** A hivatalos lap közli, hogy a király Lipót Szalvátor főherceg vezérezredes kitünő szolgálatai újabb elismerésül a katonai érdemkereszt hadiakitményes 1. osztályával tüntette ki.

*** Katonai kitüntetések.** A hivatalos lap közli, hogy a király Stecher Nándor 70. gyalogezredbeli alezredes a Ferenc József-rend hadiakitményes lovag keresztjével, Kolesaricz Ede 70. gyalogezredbeli őrnagyot és Orley Zoltán 70. gyalogezredbeli hadnagyot a katonai érdemkereszt hadiakitményes 3. osztályával tüntette ki.

*** Dr. Bjelik Imre tábort püspök titkos tanácsos.** Bjelik Imre tábort püspököt, váradi kanonokot a király valóságos belső titkos tanácsossá nevezte ki. A kiváló főpapnak nagy érdemei vannak a katonai lelkesedésnek a mai háberuban naggyá fejlődött működési terén. A kinevezést a hivatalos lap legközelebbi száma hozza.

*** A Kath. Kör vetítő estélye.** Dr. Vucskics Gyula kanonok tartott nagyérdemű előadást tegnap délután a Kath. Kör vetítő estélyén, elhunyt nagy királyunk életéről s az előadás keretében vetített képekben mutatta be a király életének sok, nevezetes mozzanatát. Nagy közönség hallgatta végig s megtapsolta az illusztris előadót a kegyeletos előadás végén.

*** Biharvármegye a koronázáson.** Miskolczy Ferenc főispán rendkívüli közgyűlést hív egybe a jövő hét folyamán, amelyen a megye részvételét a koronázáson vitatják meg, többek között megállapodnak abban, hogy kik képviseljék Biharvármegyét. A koronázási dombhoz a megyéből a bihari földvárról küldenek földet.

*** Tanárból huszárőrnagy.** Az egyik tanügyi lap újságolja, hogy eferkarosi Lukács Kálmán budapesti tanárt, aki a Wesselényi utcai polgári iskolában működött, a háború tartamára ténylegesített huszárőrnaggyá nevezték ki és mint ilyen a nagyvárad honvéd lábbadozó parancsnokságához osztották be. Lukács Kálmán mint nyugalmazott huszárkapitány vonult be a háború első napjaiban s hosszabb időt töltött a fronton is. Nem érdektelen feljegyezni, hogy már huszárkapitány korában egész sereg érdemjellel tüntették ki.

*** Rendelet a hivatalos lapban.** A hivatalos lap a miniszterelnök rendeletét közli, amely szerint a műmész és cukor központ előállításához cukrot csak a Cukorközpont utján a belügyminisztérium és pénzügyminisztérium engedélye folytán lehet beszerezni: A műmész és cukor központ gyártók kötelesek cukorkészletüket a Cukorközpontnál bejelenteni. — Egy másik rendelet a cukorrépa termelő és a cukor gyári vállalat között létrejött szerződéseket tárgyalja, főképpen a termés beszolgáltatását írja elő.

*** A rekvirált termények legmagasabb ára.** Báró Kürthy rendelete szerint az u. abban elrendelt rekvirációknál a november 28. án érvényben levő legmagasabb árak fizetendőek, kivételképpen a tengeriért a hatóságilag megszabott legmagasabb ár 6 koronával meghaladó térítés fizetendő.

*** Hol lehet petróleumot beszerezni?** Értesítem a város közönségét, hogy december havában a következő kereskedők kötelesek a rendelkezésükre bocsájtott petróleumkészletüket a vevők részére kiszolgáltatni és pedig: Mihály Jenő Szent László-tér, Wechsler Adolf és Társa Kossuth-utca, ifj. Popper József Rákóczi-ut, Kurländer és Ullmann Nagypiac tér, Mihály és Kandel Nagypiac-tér, ifj. Weisz Bernát Zöldfa utca, ifj. Ullmann Izidor és Fia Nagypiac tér. — Esztleges panaszok a közlelési ügyosztálynál (városháza, földszint 9.) jelentendők be. Nagyvárad, 1916 december 12. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

*** A piaci árdragítók büntetése.**

Tegnap folyt a rendőrség kihágási ügyosztályánál az árdragítók büntetése. Most a kevésbé bűnösök kerültek Czeglédy István rendőrbíró elé, ezért a büntetések is enyhébbek. Valószínűleg a tegnapi szigorú büntetések csillapították egy kevéssé a piaci árdragítók nagyzási mániáját. Tegnap a következő ítéleteket hozta a rendőrnő: Fazekas Ferencné 44 koronáért adta a libát 22-50 fillér helyett. 50 korona pénzbüntetés. Popa Jánosné 7 koronáért árusította a csirkét 4 és 5 korona helyett. 30 korona pénzbüntetés. Sarányi Márton eladótól Mózes Ferencné a libát 34 koronáért vásárolta 22 korona 50 fillér helyett, 50-50 korona pénzbüntetés. Nagy Mariska a ruát 36 koronáért árusította 14 korona helyett, 30 korona pénzbüntetés. Katona Ernőné a libát 44 koronáért árulta 25-30 korona helyett, 50 korona pénzbüntetés.

*** A Szacsuvaysták összejövele**

A „Szacsuvay asztaltársaság“ ma (Szerda) este 8 órakor tartja a Rimanóczy-vendéglő külön helyiségében (Körös felőli) szokásos havi rendes összejövetelét, melyre az asztaltársaság tagjait hazafias tisztelettel meghívja a Szacsuvay-asztaltársaság Elnöksége.

*** A tanítók s tanárok beszerzési csoportjának elnöksége**

felhívja valamennyi tagját, hogy az újabb rendelések előjegyzése s kifizetése céljából holnap, az az szerdán délután 3-5-ig a Kereskedelmi iskola tanári szobájában működő bizottság előtt megjelenni sziveskedjenek. A későbbi rendeléseket az elnökség figyelembe nem veszi. A régebbi rendelésekből fennmaradt összeget a vezetőség ez alkalommal az érdekelteknek visszafizeti.

*** Mertz János sóhaja.**

— Mi lesz velünk, ha így elfogy a talpbőr. Nem lehet elszavalni Petőfitől, hogy »Talpra magyar.«

*** Özv. Buday Józsefné meghalt.**

Özv. Buday Józsefné szül. Ajtay Jolán tegnap reggel hosszas szenvedés után elhunyt Derecskén. Az elhunyt urnó özvegye volt Buday József derecskei ügyvéd, később békési közjegyzőnek, aki közjegyzővé történt kinevezetése után csakhamar, a múlt év nyarán hirtelen meghalt élete delén. Férjének váratlan halála mélyen lesújtotta gyászoló hitvesét, aki már azelőtt is betegeskedett. Nemesen viselt nagy fájdalomtól váltotta meg a halál. Az elhunyt buzgó híve volt az egyháznak; az ő bőkezűségéből újították meg Derecskén a róm. kath. templom orgonáját. Egyetlen fia gyógyulja: Buday László, ki másodéves papnövendék. Temetése holnap lesz Derecskén.

*** Kenyeret kérnek a katonák.**

Dícsi Ferenc cégfőnök közli velünk, hogy az éhes katonák uton-útfélen kérnek kenyeret az emberektől. Ez nem is nagy baj, mert mindeki ad, aki teheti, bár a Közelmezési Hivatalnak volna kötelessége ellátni őket kenyérgyógyel. Kétségbeesítő, hogyan fordulnak mindenkihez, még nőket is megszólítanak De éhségük arra kényszeríti őket, hogy bekopogtatnak az ablakokon, amint véle is tegnap megtörtént. Ez már elviselhetetlen, mert alkalmat ad arra, hogy rossz szándékú emberek ezt esetleg felhasználhassák a távollévők lakásainak kifosztására. Ezért védelmet kér a polgárság részéről az éjjeli zaklatások ellen.

*** Nem zárják be az üzleteket a karácsony és újév előtti vasárnapokon.**

A hadiállapot folytán érezhető nyomasztó gazdasági helyzet enyhítése érdekében közöljük az érdekeltekkel, hogy a kereskedelemügyi m. kir. miniszter ur megengedte, hogy a f. évi december hó 24-ére és 31-ére eső vasárnapokon az ipari és kereskedelmi árusítás és házhoz szállítás este 6 óráig végezhető. Nagyvárad, 1916 december hó 12. A nagyváradi kereskedelmi és iparkamara: Schvartz Izidor s. k. elnök. Dr Sarkadi Lajos s. k. titkár.

*** Hadi kézműipari kiállítás Nagyszalontán.**

December hó 17-ikén nagyszabású hadi kézműipari kiállítás nyílik meg Nagyszalontán s tart három napig. Rendezi pedig a 32. gyalogszred pótkerétparancsnoksága; védnökei: eberwaldi Siegler Konrád honvéd altábornagy, Tisza Kálmán gróf és felesége, Bethlen Balázs gróf kormánybiztos és felesége. Butorokat, házi ipari cikkeket, díszeket állítanak és sorolnak ki, természetesen a rokkantak javára.

Hintó fekete, bőr esernyővel teljesen hibátlan eladó. Vizvezeték-u. 52/b szám.

Egy ór, ki házi dolgokban is járjas, a „Fekete Sas“ patotában felvétetik. Jelentkezhetni ugyanott a 24 számú irodában.

* **Felcsúszó MOKIM** biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Egy belovagolt és besorozott huszár fajló teljes felszereléssel haláláért eladó. Értekezeti Szattmíron, Szécheányi-utca 17.

* **Köhögés, hurut, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatású szer a Farkas féle hurut szelvény.** Ára 1 kor. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Tejkonzerv is kapható.

VÁSZONÜZLET

Beöthy Ödön-u. 1. sz.
Bejárat a kapu alatt.

Helyi és vidéki telefonszám 1163.

* **Megfagyott széltől kivörösödött arc, orr, kéz ápolására és fehéritésére gyors és biztos hatású a Harmattaj crème** és hozzávaló szappan. Kapható Farkas István „Apolló“ drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B. Telefon 13-02.

SZINHAZ.

Heti műsori

Szerda: Az Ördög.
Csütörtök: Künn a bárány, bean a farkas. (Bemutató előadás.)
Péntek: Künn a bárány, bean a farkas. Szombat délután: A császárné.

A Csokoládé katona. A színház legközelebbi operette újonása, a Budapesten oly frenetikus hatással bemutatott Csokoládé katona, amely a hét vasárnapján este kerül bemutatásra.

URANIA mozgó- színház	Szerdán Az áruló dráma 3 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

APOLLÓ mozgó- színház	Szerdán Hamonkulus dráma 4 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

VIGADÓ mozgó- színház	Szerdán Beszélő szemek dráma 3 felv.
	Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünneppnapon 8 órakor és hétköznapokon 5-kor.

NYILTÉR.

Karácsonyi vásár

Heti árjegyzék:

- China ezüst kenyér kosár . . . 4 K
- China ezüst cukor tartó . . . 4 K
- China ezüst vaj tartó . . . 4 K
- China ezüst cukor kosár . . . 4 K
- China ezüst dohányozó készlet 4 K
- Vizes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Boros készlet 6 személyre . . . 4 K
- Likörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Sörös készlet 6 személyre . . . 4 K
- Tésztakészlet 6 személyre . . . 4 K
- Befőttes készlet 6 személyre . . . 4 K
- Teákészlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Kávész készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mocca készlet aranyozással 6 személyre . . . 12 K
- Mosdó készlet fayence . . . 10 K
- Fűszer készlet állványnyal. . . 10 K
- Cigaretta ezüst készlet . . . 10 K
- Ebédülő készlet aranyozással 6 személyre . . . 24 K

Evőeszközök, kávéházi felszerelések, vendéglői felszerelések
Képkerepezés, ablak üvegezés
gyorsan, előnyös árban készül.

KOMLÓS TESTVÉREK

üveg nagykereskedés

Zöldfa-u. 13. Telefonszám 372.

Főszerkesztő: **DR. KRÜGER ALADÁR**
Felelős szerkesztő: **DR. PAPP KÁROLY**

MEGNYILT
a „PARK“ nagyáruház
harisnya osztálya (Rákóczi-ut 5.)
 Mélyen leszállított árak!
14 napig tartó nagy karácsonyi vásár!!

Női harisnya gyapju, flor és musselin.
 Flor párja: 3-10, 3-40, 3-90, 4-50. kor.
 Musselin párja: 3-40, 3-80, 4-50, 5-...
 Gyapju párja: 5-..., 6-..., 7-... "

Férfi harisnya pamut, gyapju és flor.
 Jóminőségű pamut párja: 1-30, 1-50, 1-96, 2-16. kor.
 Jóminőségű gyapju párja: 5-..., 6-..., 7-...
 Cérna flor párja: 2-..., 2-60, 3-40. "

Gyermek harisnya, prima minőségű pamut nagyságoként
 párja: 1-50, 1-75, 2-..., 2-25, 2-50, 2-75, 3-..., 3-25, 3-50, 3-75. kor.
 Glasse férfi és női keztyű minden színben, igen jó minőség
 párja 6-... Őszi női és férfi keztyű teget-fehér, fekete fehér,
 fehér-fekete jó minőség párja 4-50. kor.

Csavargamaschni 6 kor. Gyapju női kabát 40 kor.
 Férfi sweater gyapju 26 korona.

Nagy választék zsebkendőkben és minden-
 féle kötöttáru cikkekben.

SZIGORUAN SZABOTT ÁRAK!

Nagy karácsonyi vásár!
a „HÓFEHÉRKE“ harisnyaáruházban

Szent László-tér, Sas-palota.

Előrehaladott időny miatt téli árak
mélyen leszállított árakban:

Női gyapjukabát	28-., 30- K
Lélekmegelitők	5-., 6-., 8-., 10- "
Férfi sweater gyapju	13-., 16-., 24- "
Prima gyapjuing és nadrág	10-., 11-., 13- "
Téli férfiharisnya	1-60, 1-90, 2-30, 3-., 4- "
Női téli harisnya	1-96, 2-20, 2-60, 3-., 4- "
Téli női keztyű	—90, 1-., 1-20, 1-96, 3- "
Csavar lábszárvédő prima	5-., 6-., 7- "

Nagy occassio zsebkendőkben
alkalmas karácsonyi ajándék!

Női prima pamutzsebkendő tet. 6-., 8-., 10- K
 Női prima cernazsebk. tet. 11-., 13-., 16-., 20- "
 Női himzett jóminőségű tet. 10-., 12-., 14- "

Leszállított árak folyó hó 20-ig érvényesek!

Mezőgazdáknak saját gaz-
 dasági szükségletükre szol-
 gáló köles hántolását a Hadi
 Termény-Részvénytársaság
 feltételei szerint elvállaljuk.

Moskovits Adolf és Fiai
 „Adria“ R. T. Nagyváradon.

Az Erzsébetligeten lévő
4 új földszintes
 házban két és három
 szobás lakások kiadók,
 (Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épület-
 ben lakó házmesternél, vagy
 Incze irodában Bémer-tér 3.

Beraktározás.

Beraktározási helyiségünkben egy kisebb,
 mint nagyobb terjedelmű tárgyak szobabuto-
 rok ftikékben beraktározásra elfogadtatnak.
 Termények beraktározására való száraz pin-
 czék, továbbá boros-pincék, istállók és
 kocsiszinek állanak rendelkezésre. A berak-
 tározott tárgyakat tűz és betörés ellen biz-
 tosítjuk.

Beraktározási ár hetenként és négyzet-
 méterenként 1 korona.

Fekete Sas és Zöldfa Rész.-Társ-
 beraktározási osztálya.

Iroda: Sas-passage, 24. sz. lépcső. Telefon 1400.

Belépési felhívás

a „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“
 22-ik évtársulatába.

A „Polgári takaré- és segélyszövetke-
 zet“ 1917. január 1-én új évtársulatot nyit,
 mely 156 héten át, vagyis 1919. év végeig
 tart. — Mindenki tetszésszerűen számban
 jegyezhet üzletrészeket s minden üzletrész
 után hetenként 1 korona fizetendő. A három
 év eltelté után az évtársulat feloszlik s az
 összes jövedelem a résztvevők között fel-
 osztatik és mindenki megkapja a befizetett
 tőkét a felmerült haszonnal együtt.

A szövetkezet célja a takarékoságot
 előmozdítani és önségélyt nyújtani, amennyi-
 ben minden tag heti betétei által önmagának
 tőkét gyűjt, mely a heti részletekben való
 befizetések dacára is a takarékpénz ári ka-
 matozásánál magasabb nyertemény osztalékot
 hoz és mert minden tag az általa befizetett
 összeg 9/10 részét minden előleges bejelen-
 tés nélkül kölesönkép felveheti.

Vidéki tagok a heti fizetéseket postai
 csokklapok útján teljesíthetik

A szövetkezetbe való belépés alkalmá-
 val üzletrészenként 50 fillér beiratási díj fi-
 zetendő s egy heti részlet lefizetése után már
 mindenki megkapja saját nevére írt köny-
 vecskéjét.

Szövetkezetünk jelenlegi tisztelt tagjait,
 valamint mindazokat, kik az 1917. január
 1-től kezdődő 22 ik ciklusnak tagjai óhajta-
 nak lenni, felkérjük, hogy a felvétel iránt
 intézeti üzlethelyiségünkben (Kossuth Lajos-
 utca 6. sz.) mielőbb jelentkezni szivesked-
 jenek.

Nagyvárad, 1916. december hó.

A „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“
 igazgatósága.

Jó polgári házi koszt

kapható jutányos áron,
 úgy kihordásra, mint
 bentkosztosra. Teleky-
 utca 62-ik szám alatt

Burik Józsefnél.

IZSÁK LIDIA
 elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad

Nagy Sándor-u. 1.

Park-szálloda

valójában.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra
 alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes
 tartók, melltartók és háskötőkben nagy
 választék. Fűzőket választás végett vi-
 dékre is küldünk, tisztításokat és javítá-
 sokat pontosan elkészítünk. Szilgigeti
 színház művésznőinek egyedüli szállítója.

Telefon: 11-53.